stulpų įkasimo vietos – tvora, matyt, buvo aptverti daržai ar dirbami laukai.

Tyrimų metu supustyto smėlio sluoksnyje ir įžemyje, ties H_{abs} 143,76–145,93 m altitude, atidengtos iš viso 386 kapų duobės ir iškelti 575 palaikai. Pagal radinius ir įkapes nustatyta, kad kapinėse buvo laidojama XVIII a. II pusėje–XIX a. pabaigoje. Iš aptiktų 386 kapų duobių 338 yra individualūs, 27 – bendri, juose laidota po 2, 3 mirusiuosius, ir 21 masinis kapas (juose užfiksuota ir iškelta nuo 4 iki 24 palaikų).

Visoje teritorijoje kapai išdėstyti nesilaikant atstumų ir krypties, laidota suardant ankstesnius palaidojimus. Didžiausia aptiktų kapų koncentracija yra tirto sklypo P (perkasa 6) ir Š–R pusėse (perkasos 8, 11). Didelė dalis kapų perkasoje 7 ir 9 suardyti arba visiškai sunaikinti XX a. I pusėje prasidėjus užstatymo procesams, klojant inžinerinius tinklus. Tik tirto ploto ŠR dalyje (perkasos 4, 8) fiksuota eilė kapų duobių, kuriose palaidoti vaikai ir kūdikiai. Mirusieji laidoti karstuose, dalis jų kaustyti kniedėmis ar apkalėliais, pagamintais iš vario ir cinko lydinio.

Tyrimų metu iš viso aptikta ir į radinių sąrašą įtraukta apie 1400 vienetų radinių. Iš jų 1137 vienetai priskiriami masinių ir 263 vienetai – ypačiųjų radinių grupėms (2 pav.). Didžioji dalis radinių rasta ir suinventorinta iš piltinių sluoksnių, perkasimų ir kapų užpildų. Mažiausią, bet informatyviausią radinių dalį sudaro įkapės – tai įvairios aprangos detalės, papuošalai, kryželiai, medalikėliai, rečiau monetos. Įkapės rastos krūtinės, dubens ir galvos srityje. Būdingiausios – varinės, alavinės sagos su kilpele, rečiau stiklinės ar iš kaulo pagamintos sagos su 3–4 skylutėmis ir ornamentu (įkartomis). Tik nedidelė dalis įkapių yra variniai, žalvariniai žiedai, sagtelės, stačiatikių kryželiai, rasta viena Napoleono imperijos saga (užrašai nusitrynę). Keliuose kapuose prie mirusiųjų galvų aptiktos kepurėlių skiautės iš veltinio. Kūdikių ir vaikų kapuose dominavo medalikėliai, kepurėlių likučiai su variniais siūlais, XIX a. būdingi kryželiai.

Cemetery at 48 Algirdo St., Vilnius

In 2022, the excavation that commenced in 2021 at the land plot of 48C Algirdo St. in Vilnius was expanded to encompass a total area of 3,517.5 m^2 (Trenches 4–11; Fig. 1). The site contained fills ranging from 40 cm to 3 m thick, which yielded finds from the second half of the 17th to the end of the 20th century. A fragmented stratigraphic layer with pottery and animal bones from the second half of the 17th to the beginning of the 19th century was identified. Numerous features cut into the sterile soil were also uncovered: midden pits filled with finds and organics from the 17th to the 19th centuries; 16 rectangular and circular postholes with wood remains; and 386 graves. The excavation of the graves yielded 575 sets of human remains that were recorded and removed. The burials range from the second half of the 18th century to the end of the 19th century. A total of 1,400 individual finds were recovered and catalogued (Fig. 2), the majority of which consisted of fragments of stove tiles and household pottery typical of the second half of the 17th to the 19th centuries.

Stanislav Rutkovski

Kapai Gėlių ir Šv. Stepono gatvėse Vilniuje

2022 m. Vilniuje, Šv. Stepono g. 12 ir Gėlių g. 9A sklypuose, prieš šilumotiekio tiesimo darbus atlikti detalieji tyrimai ir žvalgymai. Detaliai ištirtas 140 m^2 ir žvalgytas 36 m^2 plotas, bendrai 176 m^2.

Archeologiniai tyrinėjimai sklypuose vykdyti ne kartą. 2016 m. detaliuosius tyrimus Gėlių g. 9A dujotiekio rekonstrukcijos vietose vykdė P. Vutkin. Iki projektinio 1–1,3 m gylio ištirta tranšėja ir 4 iškasos iki projektinio 1,9–2,1 m gylio bendro 75,82 m^2 ploto. Fiksuotas piltinis sluoksnis su XX a. radiniais. Tranšėjoje, šalia Gėlių g. 9A sklypo P ribos, aptikta žmonių palaikų. Po jais 50–70 cm gylyje pasiektas įžemis – geltonas smėlis. Palaikai buvo apardyti XX a. tiesiant dujotiekį. Iškasose slūgsojo piltinis gruntas, suformuotas XX a. II pusėje tiesiant dujotiekio trasą. Įžemis nepasiektas. Iškasoje, esančioje arčiausiai tranšėjos, pasitaikė pavienių žmonių kaulų.

2018 m. D. Ostrauskienė Šv. Stepono g. 12 sklype vykdė detaliuosius tyrimus. Ištirtas apie 1905 m^2 dydžio plotas. Nustatyta, kad sklype intensyvesni, gausiau užpildyti radiniais ir archeologinių struktūrų liekanomis kultūriniai sluoksniai iki 3,8 m storio susiformavę Š ir V sklypo dalyje ir jo centre. Išskirti 3 horizontai: XIX–XX a.; XVII a. II pusės–XVIII a. II pusės ir XVI a. II pusės–XVII a. I pusės. Pirminis paviršius su negausiais radiniais galėjo pradėti formuotis ne anksčiau nei XVI a. viduryje ir skirtingose sklypo dalyse jis glūdi iki įžemio, pasiekto 0,8–3,8 m gylyje. Radiniai būdingi Vilniaus senamiesčiui, daugiausia XVII a. II pusės–XVIII a. buitinė ir statybinė keramika. Daugelyje tyrinėtų vietų kultūrinio sluoksnio viršutinė dalis pažeista vėliau vykusio sklypo užstatymo metu (fiksuojamas XVI a. pabaigos sluoksnių suardymas XVII a. pabaigoje). Sklype atidengti 3 fragmentiškai išlikusių netašytų akmenų grindinių ir viena plytų grindų – aslos (?) liekana. Taip pat atidengti buvusių statinių, pamatų padų liekanos iš didesnių netašytų akmenų. XVII a. II pusėje–XVIII a. II pusėje sklypo Š ir V dalyse būta neaiškaus dydžio ir paskirties medinių ar pusiau mūrinių pastatų su akmeniniais pamatais.

1 pav. Kapas 1. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 1. Grave 1.

2 pav. Kapas 2. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 2. Grave 2.

2022 m. Šv. Stepono g. 12 ir Gėlių g. 9A sklypuose esamo kelio vietoje detaliai ištirta perkasa 1 ir žvalgyta tranšėja 1. **Perkasa 1** buvo 140 m^2 ploto. Pašalinus paviršinį skaldos sluoksnį ir pilką piltinį sluoksnį su XX–XXI a. pradžios šiukšlėmis ir griuvenomis, pasiektas juodo grunto sluoksnis su XVI–XX a. buitinės keramikos šukėmis ir gyvulių kaulais. Perkasos PV dalyje pasiekus įžemį atidengti 2 kapai. Kape 1 šalia mirusiojo aptikta rago yla ir žalvarinė sagtis (1 pav.). Kapas 2 buvo be įkapių (2 pav.). Atsižvelgiant į kapuose aptiktus radinius ir radinius, aptiktus aplinkoje, jie datuojami XVI–XVII a. Perkasoje nuo 40 cm gylio atidengtas mūro M1 paviršius (3 pav.). Mūras XIX a. pabaigos–XX a. I pusės, mūrytas iš geltonų 27x13x7,

3 pav. Detaliųjų tyrimų plote atidengtas iki XIX–XX a. I pusės statyto pastato pamato fragmentas iš V. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 3. Fragment of a building foundation unearthed in the excavation area, built around the 19th to the first half of the 20th century, viewed from the W.

23x11x5,5 cm dydžio plytų, kurios rištos baltos ir pilkšvos spalvos kalkių skiediniu. Pastarasis apardytas XX a. II pusėje įrengiant šilumos tiekimo trasą. 36 m² ploto tranšėjoje 1 šilumos tinklų demontavimo metu iki 1,8 m gylio fiksuotas XX a. II pusėje suformuotas piltinis grunto sluoksnis su to laiko šiukšlėmis.

Graves in Gėlių and Šv. Stepono Streets

In 2022, an area of 176 m² was excavated on the land plots of 12 Šv. Stepono St. and 9A Gėlių St. in Vilnius. Two graves (Figs. 1, 2) were found cut into the sterile soil, of which only one contained grave goods. In the central part of the excavated area, a masonry fragment was found and dated to the late 19th–early 20th centuries (Fig. 3). The archaeological layer was not preserved at these land plots, and the recovered finds were dated to the 16th–20th centuries.